

Bombers i ambulatoris de Barcelona s'involucren en la detecció de la pobresa energètica

També hi participen els equips d'habitatge | La tinent d'alcalde de Drets Socials, Laia Ortiz, diu que es tracta d'"ampliar els radars" per fer "més clara la fotografia" de les llars vulnerables a la ciutat

Gemma Tarafa, Laia Ortiz i Amadeu Recasens expliquen els protocols de pobresa energètica Foto: ACN

L'Ajuntament de Barcelona amplia la xarxa per detectar casos de pobresa energètica a Bombers, Centres d'Atenció Primària (CAP); Centres d'Atenció i Seguiment a les drogodependències (CAS); les Unitats d'Exclusió Residencial (UCER) i el Servei d'Intervenció i mediació en situació de Pèrdua i/o Ocupació d'Habitatge (SIPHO), que aplicaran protocols específics per comunicar les seves sospites.

En la presentació d'aquest circuit, la tinent d'alcalde de Drets Socials, Laia Ortiz, ha subratllat la voluntat d'"ampliar els radars" per fer "més clara la fotografia" de la pobresa energètica a la ciutat a partir dels professionals que "entren als domicilis" o "saben com viu una família". El consistori ha evitat en l'últim any 1.100 talls de serveis bàsics a llars en risc d'exclusió amb els informes de vulnerabilitat.

En acabar una intervenció, els Bombers de Barcelona omplen des de la setmana passada unes

graelles amb una sèrie d'indicadors per detectar les llars que pateixen pobresa energètica, com la presència de brasers o bé de fogonets a la cuina en un edifici amb subministrament de gas; d'espelmes o de làmpades sense bombetes; de goteres o d'humitats o l'acumulació de garrafes d'aigua del carrer, entre altres.

Aquest nou encàrrec per als Bombers, que ja derivaven als serveis socials casos de persones soles que viuen en llars deteriorades o bé amb intents de suïcidi registrats, s'emmarca en un acord de col·laboració subscrit amb l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS).

La circular feta arribar als Bombers, que ha comptat amb la col·laboració de l'Aliança contra la Pobresa Energètica (APE), suposa la inclusió d'aquests indicadors en els informes que es fan des del passat 20 de març després d'una intervenció a la llar. El comissionat de Seguretat, Amadeu Recasens, ha avançat que l'àrea de Seguretat està estudiant fórmules per incloure la Guàrdia Urbana en una segona fase d'aquest protocol.

Miquel Àngel Fuente, cap de la Divisió Operativa de Bombers de Barcelona, ha precisat que ja tenien "aquesta mirada" cap a la pobresa energètica, però que no en deixaven registre, i ha reivindicat el "matrimoni" que formen amb els serveis socials en l'atenció a les víctimes. Per això, per als Bombers, ha dit, ha resultat relativament "fàcil" incorporar aquest nou encàrrec, si bé la proposta per elaborar els informes no és senzilla i ha requerit tres mesos de feina.

Recasens ha puntualitzat que els nous paràmetres en els informes no establiran la pobresa energètica com a causa d'un incendi, sinó que serviran per detectar les llars que en pateixen. El comissionat de Seguretat ha subratllat la importància de la transversalitat en aquesta feina de detecció precoç amb l'objectiu de "prevenir" situacions d'emergència i vulnerabilitat.

Impactes de la pobresa energètica en la salut

Quan un professional sanitari detecti un possible cas de pobresa energètica, el derivarà als Punts d'Assessorament Energètic (PAE). L'Ajuntament de Barcelona ha començat a formar els treballadors sanitaris dels CAP i els CAS que depenen de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) perquè coneguin aquest circuit.

Divendres passat va fer una primera formació a una seixantena de professionals amb l'objectiu també que hi hagi un efecte cascada a l'hora de transmetre els coneixements. El consistori preveu ampliar la formació a centres hospitalaris i de salut mental fruit de la col·laboració amb l'Institut Català de la Salut (ICS) i el Consorci Sanitari de Barcelona.

També s'ha creat una taula de treball amb el Servei Català de la Salut (CatSalut) i les diferents administracions implicades per determinar les condicions sanitàries que determinen una situació de dependència energètica i que requereixen protecció especial, segons estableix la Llei 24/2015. Les llars on viuen persones afectades per dependència energètica, com les que necessiten màquines assistides per sobreviure, han d'estar protegides amb les mesures regulades en aquesta llei.

La comissionada de Salut, Gemma Tarafa, ha avisat que la pobresa energètica "genera, ha generat i generarà importants impactes en la salut dels barcelonins". Tarafa ha desgranat quatre grans blocs d'impacte: una major morbiditat i major mortalitat, amb més incidència de malalties cardiovasculars, respiratòries i reumatoides; trastorns de salut mental; pitjors dietes familiars i problemes d'aprenentatge i en el desenvolupament psicomotor.

Els equips d'intervenció en matèria d'habitatge també han rebut formacions específiques per reforçar la capacitat d'actuació en la detecció de pobresa energètica. En cas d'observar senyals d'alerta, està previst que el SIPHO i les UCER realitzin les comprovacions pertinents per saber si una persona és víctima d'aquesta vulnerabilitat. Amb tot, la verificació d'aquestes situacions es fa sobretot a través de la conversa informal amb la persona, ja que un dels objectius és no alarmar-

la i no estigmatitzar-la posant-li l'etiqueta de 'pobra'.

1.800 atesos en Punts d'Assessorament Energètic

En paral·lel als nous protocols, els Punts d'Assessorament Energètic han atès en dos mesos 1.800 persones, de les quals 500 havien rebut avisos de tall per impagament; concretament, des del 20 de gener, quan van començar a funcionar, i fins al 21 de març. D'aquestes atencions, 184 casos van requerir una intervenció directa i urgent a la llar. Una tercera part d'aquests casos havien estat derivats des dels serveis socials. L'Ajuntament ha evitat 200 talls de subministrament en l'últim mes, 1.100 en el darrer any.